

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____

Chișinău

**cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în
domeniul eficienței energetice**

În temeiul art. 8, alin. (7) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, Guvernul
HOTĂRĂȘTE,

1. Se aprobă Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (se anexează).

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV

PROGRAMUL
privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice

Capitolul 1
DISPOZIȚII GENERALE

1. Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (în continuare – *Programul SOEE*) are scopul de a contribui la obținerea cantității totale cumulate a economiilor de energie, determinate în conformitate cu art. 7¹ alin. (1) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, prin realizarea anuală de noi economii de energie la consumatorul final.

2. Cantitatea totală anuală a economiilor de energie, la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, va fi realizată prin implementarea proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial.

3. La elaborarea proiectelor se va ține cont de necesitatea atenuării sărăciei energetice, asigurând că o parte din măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, finanțate din mijloacele financiare mobilizate în cadrul Programului SOEE, vor fi implementate în gospodăriile vulnerabile, inclusiv în cele aflate în situație de sărăcie energetică, și, după caz, în cele atribuite la locuințe sociale.

4. În conformitate cu art. 8. alin. (7) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice prin intermediul Programului SOEE se stabilește 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2026.

5. Programul SOEE stabilește:

- a) obiectivul privind cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce vor fi realizate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial;
- b) obiectivul anual privind realizarea a noi economii de energie pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial;
- c) lista părților obligate;
- d) cantitatea economiilor de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată;
- e) măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie;
- f) cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice;
- g) contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică;
- h) mărirea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată;
- i) instituțiile și programele de finanțare prin intermediul cărora se va asigura valorificarea resurselor financiare colectate;

- j) calendarul aproximativ al transferurilor către instituția publică de suport de către fiecare parte obligată.
6. Finanțarea activităților prevăzute conform Programului SOEE se va efectua din contul și în limitele resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, inclusiv din contul asistenței financiare externe sub formă de granturi și donații.

Capitolul 2

ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ȘI DESCRIEREA PROBLEMELOR DIN SECTORUL REZIDENȚIAL

7. Republica Moldova rămâne foarte dependentă de importul de resurse energetice – 77.6%, calculat ca valoare medie pentru perioada 2019-2021 din consumul intern brut (CIB). Principalele resurse energetice importate pentru asigurarea consumului de energie în Moldova sunt produsele petroliere și gazele naturale. Analiza structurii consumului final energetic (CFE) arată că în mediu 48.6% din resursele energetice în perioada 2019-2021 au fost consumate în sectorul rezidențial (populația).

8. În perioada 2019-2021, consumul de gaze naturale, energie termică și energie electrică au cunoscut creșteri importante în consumul final energetic din sectorul rezidențial – 32.8%, 13.8% și 9.7% respectiv.

9. Gazele naturale, ca resursă energetică în totalitate importată în Republica Moldova și utilizată pe larg în economie, influențează direct evoluțiile prețurilor la energia electrică și energia termică. Aceste trei resurse energetice împreună au reprezentat în mediu 45.7% din consumul final energetic al populației (sectorul rezidențial) din Moldova în perioada 2019-2021. În aceeași perioadă, în mediu, ponderea gazului natural în coșul acestor trei resurse energetice a fost de 56% sau 25.6% din toate resursele energetice consumate de populație.

10. Evenimentele din perioada anilor 2021-2022 au ridicat semnificativ gradul de vulnerabilitate a Republicii Moldova în domeniul energetic. Începând cu a doua jumătate a anului 2021, prețurile foarte mari de import pentru gazele naturale au reprezentat o provocare pentru țară, generând creșterea tarifelor la energia termică și gaze naturale pentru consumatori, iar prin aceasta - amplificarea fenomenului de sărăcie energetică. Datele privind monitorizarea pieței gazelor naturale arată practic o triplare a costului gazelor naturale livrate populației din Moldova în anul 2022 față de media perioadei 2019-2021 – de la 2183.2 milioane lei la 6381.8 milioane lei. Această creștere abruptă a costurilor pentru consumatorii din sectorul rezidențial a impus introducerea unui program amplu de subvenții pe perioada sezonului de încălzire 2022-2023, dat fiind faptul că circa 80% din populație a fost calificată în categoria cu vulnerabilitate foarte ridicată, iar altele peste 10% - în categoria cu vulnerabilitate ridicată. Astfel, până la finele lunii aprilie 2023 au fost achitate compensații în valoare de circa 3.5 miliarde lei.

11. Eficiența energetică redusă în sectorul rezidențial creează presiuni pe consumatorii casnici care sunt afectați direct de creșterea, la nivel internațional, a prețurilor pentru resursele energetice în măsura în care veniturile disponibile nu le permit să acopere cheltuielile pentru asigurarea nivelului de confort termic minim, conform normativelor sanitare. Aceasta impune implementarea unor mecanisme direcționate spre o îmbunătățire semnificativă a eficienței energetice în special în clădirile din sectorul rezidențial, care sunt responsabile pentru aproximativ jumătate din consumul final energetic al țării.

12. Sectorul locuințelor/rezidențial este compus din case de locuit unifamiliale și clădiri de locuit cu mai multe apartamente. Sectorul locuințelor în RM este vechi, și din cauza lipsei de mentenanță și reconstrucției capitale el se află în stare deplorabilă. Conform datelor din Publicația „Consumul de energie în gospodăriile casnice”, ediția 2022, realizat de Biroul Național de

Statistică, analiza anilor de construcție a locuințelor arată că 75% din clădiri au fost date în exploatare până în anul 1990.

13. Vârsta mare a clădirilor, împreună cu lipsa întreținerii corespunzătoare indică potențialul semnificativ de sporire a performanței energetice. Până în prezent investițiile în renovarea clădirilor din sectorul rezidențial au fost limitate prin lipsa de programe și scheme de finanțare atractive, dedicate măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice și reducerea considerabilă a cheltuielilor pentru mentenanță. Barierele financiare în calea renovării clădirilor sunt recunoscute ca fiind cele mai importante nu doar în Republica Moldova, dar și în majoritatea țărilor din Uniunea Europeană.

14. Potrivit datelor colectate în cadrul exercițiului de elaborare a proiectului Strategiei sectoriale pe termen lung pentru renovarea fondului imobiliar național (mai 2020), realizat cu suportul Uniunii Europene, potențialul de reducere a consumului final de energie în clădirile rezidențiale este de aproximativ 45%, în cazul aplicării unui pachet de măsuri încadrate convențional într-un nivel mediu de renovare a clădirilor, ce țin de izolarea termică a pereților exteriori, acoperiș, subsol etc., înlocuirea ferestrelor și ușilor neeficiente energetic cu cele performante, măsuri de reglare a consumului de energie termică și îmbunătățire a sistemului de iluminat. Necesarul de investiții pentru scenariul “teoretic” de renovare medie a întregului fond al clădirilor rezidențiale ar putea fi estimat la 11.4 miliarde Euro (la nivelul prețurilor valabile la data realizării proiectului Strategiei), în medie, cu perioade simple de recuperare a investițiilor de la 15 ani (pentru clădiri de locuit cu mai multe apartamente conectate la sisteme de alimentare centralizată cu energie termică (SACET)), până la 76 ani (pentru case de locuit unifamiliale, care utilizează lemnele de foc drept principală resursă energetică pentru încălzire). Cifrele date sunt doar indicative, care se referă la o medie a fondului de clădiri. Dacă ar fi acordată prioritate investițiilor pentru renovarea clădirilor vechi cu performanță energetică scăzută, atunci perioadele de rambursare vor fi mai mici decât mediile calculate. De exemplu, datele arată că perioadele simple de recuperare a investițiilor în blocurile locative multietajate conectate la sistemele de alimentare centralizată cu energie termică sunt cele mai mici, urmate de blocurile locative multietajate în care este utilizat gazul natural în calitate de combustibil principal. De asemenea, datele arată că perioadele de recuperare a investițiilor pentru renovare medie sunt aproape egale cu perioadele de rambursare a renovării simple. Astfel, autorii studiului sugerează că proprietarii locuințelor pot ezita în luarea deciziei de a investi în renovări medii sau profunde, deoarece acestea sunt mai complicate din punct de vedere tehnic. În absența suficientei conștientizări, informații, sfaturi tehnice specializate și soluții tehnologice fiabile oferite de piață, renovarea medie sau profundă poate fi considerată complexă și riscantă de către proprietari sau gestionari. Măsurile politice ar trebui să vizeze reducerea acestor bariere și să promoveze direct renovarea medie și profundă, sau punerea lor în aplicare în etape (renovare etapizată, de la simplă la profundă).

15. Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor rezidențiale este metoda cea mai sustenabilă pentru diminuarea impactului prețurilor și tarifelor mari la energie asupra populației. Facilitarea acestui proces poate fi realizată prin operaționalizarea unui mecanism atractiv de finanțare a măsurilor de renovare și îmbunătățire a eficienței energetice a locuințelor.

Capitolul 3

OBIECTIVELE GENERALE ȘI SPECIFICE ALE PROGRAMULUI

16. Obiectivele generale ale Programului reies din obiectivul strategic al politicii energetice a statului de creștere a eficienței energetice și se referă în special la îmbunătățirea eficienței energetice și valorificarea surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial, și sunt următoarele:

- 1) Realizarea anuală de noi economii de energie, atribuite în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, la consumatorii finali din sectorul rezidențial;
- 2) Eliminarea barierelor în calea promovării eficienței energetice în sectorul rezidențial;
- 3) Promovarea mecanismelor de eficiență energetică și a instrumentelor financiare pentru realizarea economiilor de energie în sectorul rezidențial;
- 4) Mobilizarea investițiilor în renovarea clădirilor;
- 5) Acordarea de stimulente financiare pentru îmbunătățirea eficienței energetice și valorificarea surselor regenerabile de energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial;
- 6) Atenuarea sărăciei energetice, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în gospodăriile vulnerabile, inclusiv în cele aflate în situație de sărăcie energetică, și, după caz, în cele atribuite la locuințe sociale.
- 7) Educarea și conștientizarea consumatorilor finali asupra importanței și beneficiilor aplicării măsurilor de eficiență energetică.

17. Prezentul program urmărește realizarea unei cantități totale cumulate a economiilor de energie de 14 400 tone echivalent petrol (tep) ce vor fi realizate pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

18. Obiectivul anual privind realizarea a noi economii de energie pentru perioada anilor 2024-2026 este de 2400 tep/an.

19. Programul SOEE urmărește atingerea următoarelor obiective specifice:

- 1) Realizarea anuală a minimum 2.4 ktep de noi economii de energie la consumatorii finali din sectorul rezidențial;
- 2) Crearea unui fond pentru finanțarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial, și colectarea unui volum anual de resurse financiare echivalent cu circa 458 milioane lei;
- 3) Asigurarea mobilizării unui volum estimativ anual de resurse financiare echivalent cu circa 229 milioane lei sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau organizațiilor internaționale pentru cofinanțarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial;
- 4) Asigurarea sub formă de finanțare nerambursabilă a cel mult 70% din totalul cheltuielilor necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial;
- 5) Asigurarea renovării anuale a unei suprafețe încălzite de cel puțin 155 mii m² în clădirile din clădiri de locuit cu mai multe apartamente și 56 mii m² în locuințele unifamiliale;
- 6) Asigurarea reducerii consumului de resurse energetice cu cel puțin 30% din valoarea consumului în condiții normale în clădirile sectorului rezidențial beneficiare ale programelor de finanțare.

Capitolul 4

IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI

20. Lista părților obligate, elaborată în conformitate cu art. 8 alin. (1) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, se stabilește în Anexa nr. 1 la prezentul Program.

21. Cantitatea economiilor anuale de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată este determinată în conformitate cu Secțiunea 3 din Metodologia pentru

determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate și este stabilită în Anexa nr. 1 la prezentul Program.

22. Lista indicativă a măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial este stabilită în Anexa nr. 2 la prezentul Program.

23. Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice determinate în Anexa nr. 3 la prezentul Program.

24. Contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică sunt determinate în Anexa nr. 4, ținând cont de obiectivul stabilit la pct. 19 alin. 3) și alin. 4).

25. Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată este determinată în conformitate cu Secțiunea 5 din Metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat, aplicabilă pentru fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice determinate în Anexa nr. 5 la prezentul Program.

26. Instituția publică de suport se desemnează în calitate de instituție care va asigura valorificarea resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

27. Valorificarea resurselor financiare colectate în cadrul Programului SOEE este organizată în bază de proiecte în conformitate cu manualul operațional pentru implementarea acestuia, elaborat de instituția publică de suport, care va prevedea cel puțin următoarele:

- a) Componentele, etapele și modul de implementare a prezentului program;
- b) Criteriile de eligibilitate pentru solicitantii de finanțare în cadrul prezentului program;
- c) Principiile, criteriile și modalitatea de selectare și evaluare a proiectelor;
- d) Principiile și criteriile de prioritizare a proiectelor;
- e) Criteriile de stabilire a eligibilității cheltuielilor finanțate în cadrul prezentului program;
- f) Condițiile de finanțare a proiectelor în cadrul prezentului program;
- g) Etapele și modul de implementare a proiectelor finanțate în cadrul prezentului program;
- h) Metodele de monitorizare și evaluare a procesului de implementare a proiectelor finanțate în cadrul prezentului program;
- i) Metodele și principiile de calcul al impactului măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în cadrul prezentului program.

28. Pentru facilitarea accesului la finanțare în cadrul prezentului program, instituția publică de suport va elabora și publica pe pagina web a instituției a unui ghid de aplicare la prezentul program.

Capitolul 5

MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI

29. Implementarea cu succes a Programului privind SOEE ar putea fi amenințată de următoarele riscuri:

- 1) Diminuarea semnificativă a volumului de resurse financiare colectate de la părțile obligate, din cauza:
 - reducerii volumului total anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali pe parcursul perioadei de implementare a Programului privind SOEE;
 - reducerii semnificative a volumului estimativ anual de resurse financiare atrase sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau organizațiilor internaționale pentru cofinanțarea măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în sectorul rezidențial;
- 2) Creșterea semnificativă a totalului cheltuielilor necesare pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică din cauza creșterii cheltuielilor specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie;
- 3) Număr redus de solicitări de finanțare din lipsa interesului potențialilor beneficiari, lipsa resurselor financiare pentru cofinanțarea contribuției proprii și/sau atractivitatea redusă a condițiilor de finanțare în cadrul Programului privind SOEE;
- 4) Extinderea excesivă a termenelor de implementare a proiectelor finanțate în cadrul Programului privind SOEE din cauza gradului ridicat al complexității proiectelor, birocratizării excesive a etapelor de implementare sau a capacităților limitate pentru realizarea ;
- 5) Diminuarea semnificativă a tarifelor și prețurilor la resursele energetice pentru consumatorii finali;
- 6) Lipsa capacităților suficiente pentru realizarea auditurilor energetice și a proiectelor tehnice necesare pentru realizarea proiectelor finanțate în cadrul Programului privind SOEE;
- 7) Capacități limitate ale companiilor din domeniul construcțiilor pentru realizarea lucrărilor prevăzute conform proiectelor finanțate în cadrul Programului privind SOEE;
- 8) Capacități instituționale limitate ale instituției responsabile de implementarea Programului privind SOEE.

30. Pentru diminuarea și eliminarea riscurilor identificate la pct. 31, precum și asigurarea gestionării eficiente a Programului SOEE, instituția publică de suport va asigura monitorizarea și evaluarea implementării prezentului program.

31. Pentru a asigura procesul de monitorizare, instituția publică de suport va stabili indicatorii de progres și performanță, proceduri standardizate de raportare cu cerințe clare de documentare, inspecție și evaluare a rezultatelor implementării măsurilor de eficiență energetică prevăzute de Programul privind SOEE și va evalua trimestrial progresul și anual nivelul de realizare a obiectivelor specifice prevăzute la pct. 20.

32. Instituția publică de suport evaluează trimestrial necesitatea actualizării Programului privind SOEE, în baza informațiilor privind mărimea contribuțiilor transferate de părțile obligate, devierile financiare negative sau pozitive dintre sumele planificate și cele efectiv transferate, evoluția costurilor de implementare a măsurilor de eficiență energetică în cadrul programelor și proiectelor prevăzute în Programul privind SOEE, măsurile de eficiență energetică întreprinse și/sau planificate, totalul cheltuielilor efectuate și/sau planificate pentru realizarea economiilor de energie, categoriile de beneficiari efectivi ai proiectelor în domeniul eficienței energetice și categoriile de beneficiari potențiali neincluși în Programul privind SOEE, precum și alte informații relevante. Rezultatele evaluărilor vor fi comunicate, până în ziua a 60-a de la încheierea trimestrului de gestiune, organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei pentru analiza anuală privind necesitatea modificării Programului privind SOEE și

raportarea Guvernului, în conformitate cu art. 8 alin. (7¹) al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Capitolul 6

REZULTATELE SCONTATE ALE PROGRAMULUI

33. Prin urmărirea atingerii obiectivelor generale și specifice ale prezentului Program, acesta va contribui la obținerea următoarelor rezultate:

- realizarea, în perioada 2024-2026, a economii cumulative de energie la consumatorii finali din sectorul rezidențial de cel puțin 7200 tone echivalent petrol, ce va permite reducerea cheltuielilor populației pentru resursele energetice consumate în această perioadă în valoare de cel puțin 60 milioane lei;
- obținerea unor economii de energie la consumatorii finali pe perioada duratei medii de viață a măsurilor realizate, de minim 10 ani, la nivel de 32 ktep, ce va da posibilitatea consumatorilor finali de a economisi în integral în această perioadă cel puțin 270 milioane lei.

34. În afară de obținerea economiilor directe de energie, realizarea programului va permite obținerea și unor beneficii indirecte, prin reducerea costurilor la importurile de resurse energetice, sporirea nivelului de confort în clădirile reabilite, îmbunătățirea aspectului estetic al clădirilor și creșterea valorii imobilelor, creșterea venitului disponibil al populației – aceste resurse fiind îndreptate spre alte cheltuieli, bunuri și servicii, creșterea activității economice în sectorul construcțiilor, transport și servicii, crearea noilor locuri de muncă necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică, reducerea emisiilor de CO₂, îmbunătățirea condițiilor de trai și a sănătății populației.

35. Conform proiectului Strategiei pe termen lung pentru Mobilizarea Investițiilor în Scopul Renovării Fondului Național de Clădiri pentru perioada 2019-2030 în Republica Moldova:

- creșterea venitului disponibil generează un rezultat suplimentar egal cu valoarea resurselor economisite;
- creșterea activității economice în urma investițiilor în reabilitare energetică a clădirilor și a noilor locuri de muncă create generează un rezultat adițional care este estimat a fi egal cu 1.5 ori a valorii economiilor de energie;
- nivelul sporit al securității aprovizionării cu energie prin reducerea costurilor la importurile de resurse energetice generează un rezultat suplimentar egal cu 0.7 din valoarea resurselor economisite;
- prin sporirea performanței energetice a clădirilor din sectorul rezidențial se aduc beneficii de sănătate pentru populație și reduceri asociate cheltuielilor în medicină, ceea ce este estimat a genera cel puțin un rezultat suplimentar egal cu valoarea resurselor economisite;

36. Astfel, beneficiile economice și sociale cumulative ca rezultat al programului sunt estimate a genera un efect economic de 4 ori mai mare decât beneficiile economice directe, ceea ce ar corespunde unui volum de resurse financiare echivalent cu circa 10 miliarde de lei pe perioada duratei medii de viață a măsurilor realizate.

Anexa nr. 1
la Programul privind implementarea
schemei de obligații în domeniul eficienței energetice

Tabelul 1. Consumul final energetic pentru perioada anilor 2019-2021, ktep

Indicatori	Consum final energetic			
	2019	2020	2021	Media 2019- 2021
Industrie*, inclusiv:	234	226	245	235
Gaz natural	64	69	76	70
Produse petroliere	37	36	27	33
Energie electrica	62	58	64	61
Energie termica	48	43	48	46
Transport*, inclusiv:	769	681	789	746
Gaz natural	20	11	31	21
Produse petroliere	745	667	754	722
Energie electrica	4	3	4	4
Energie termica	-	-	-	
Sectorul rezidențial (populație)*, inclusiv:	1274	1296	1368	1313
Gaz natural	293	327	389	336
Produse petroliere	58	56	56	57
Energie electrica	144	150	158	151
Energie termica	109	109	124	114
Comerț și servicii publice*, inclusiv:	272	254	290	272
Gaz natural	96	86	101	94
Produse petroliere	1	0	-	1
Energie electrica	111	108	121	113
Energie termica	38	36	43	39
Agricultura, silvicultura și pescuit*, inclusiv:	123	124	161	136
Gaz natural	3	3	5	4
Produse petroliere	112	112	145	123
Energie electrica	6	7	8	7
Energie termica	0	0	0	0
Total consum final energetic*	2672	2581	2853	2702

* Valorile includ consumul final energetic de "cărbune, biocombustibili și deșeuri"

Tabelul 2. Valorile* $CFE_{2019-2021}^{EL}$, $CFE_{2019-2021}^{GN}$, $CFE_{2019-2021}^{PP}$, $CFE_{2019-2021}^{ET}$ și P_{CFE}^{EL} , P_{CFE}^{GN} , P_{CFE}^{PP} , P_{CFE}^{ET}

Indicatori	Gaz natural	Produse petroliere	Energie electrica	Energie termica
Consumul final de energie, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, ktep	525	936	336	199
Pondere luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 în consumul final cumulativ de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică, %	26.29%	46.88%	16.84%	9.99%

* Conform HG nr. ____ cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate.

Tabelul 3. Lista părților obligate și cantitatea economiilor anuale de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată

Nr. de ordine	Denumirea părții obligate	Cantitatea economiilor anuale de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată, ktep
Operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice		
1	"RED Nord" SA	0.048923
2	ÎCS "Premier Energy Distribution" SA	0.153132
Operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale		
1	S.R.L. „Edineț-gaz”	0.019772
2	S.R.L. „Bălți-gaz”	0.024461
3	S.R.L. „Ialoveni-gaz”	0.035723
4	S.R.L. „Orhei-gaz”	0.016306
5	S.R.L. „Florești-gaz”	0.018068
6	S.R.L. „Ștefan Vodă-gaz”	0.008189
7	S.R.L. „Cimișlia-gaz”	0.007459
8	S.R.L. „Cahul-gaz”	0.011864
9	S.R.L. „Gagauz-gaz”	0.017805
10	S.R.L. „Taraclia-gaz”	0.005902
11	S.R.L. „Ungheni-gaz”	0.010663
12	S.R.L. „Chișinău-gaz”	0.129412
13	S.R.L. „Rotalin Gaz Trading”	0.007706
14	Î.C.S. „Nord Gaz-Sîngerei” S.R.L.	0.001214
15	S.R.L. „Candelux-Com”	0.000405
16	S.R.L. „Proalfa-service”	0.000132
17	„BV Group Company” SRL	0.000203
18	FPC „Lăcătuș”	0.000146
19	S.R.L. „Compania Doboș”	0.000081
Importatorii de produse petroliere		
1	Romp petrol Moldova	0.169731
2	Petrom Moldova	0.057807
3	Lukoil Moldova	0.185757
4	Tirex Petrol	0.011039
5	Avante SRL	0.035580
6	Adna Plus SRL	0.004289
7	Basapetrol	0.000292
8	Bemol	0.001330
9	Energopetrol	0.003198
10	Estcon Construct	0.001546
11	Euro LPG	0.000901
12	Europrim	0.000106
13	Get Premium	0.004958
14	Gloria Qvarc	0.001557

15	Naftatrans	0.018974
16	Parcul de autobuse	0.002346
17	Prinpemps	0.007554
18	Tezed-S	0.004941
19	Transimex	0.001007
20	Vero Nadina	0.025505
21	Achira Grup	0.006591
22	Vitla-Petrol	0.000519
23	Vitoil -Trading	0.012850
24	EURO OIL GRUP SRL	0.000297
25	Ulpia Impex Gas	0.000175
26	Cancum Prim SRL	0.003713
Furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire		
1	S.A.,„Termoelectrica"	0.104530
2	S.A. „CET-Nord"	0.011576
3	S.A. „Apă-Canal Chișinău"	0.001808
4	Î.M. „Termogaz-Bălți"	0.000755
5	S.A. „Comgaz Plus"	0.000409
6	Î. M. R. C.T. Comrat	0.000564
7	I.M. „Servicii Comunale Glodeni"	0.000148
8	ÎM „Antermo"	0.000024
9	ÎM „Rețele Termice Florești"	0.000055
10	Î.M. „S.C.L.Orhei"	0.000001
11	Î.M. „TERMOTRANS TARACLIA"	0.000001

Lista indicativă a măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse pentru realizarea economiilor de energie pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în clădirile din sectorul rezidențial

În cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, instituția publică de suport va promova, dar fără a se limita la următoarele măsuri:

- Sporirea performanței energetice la anvelopa clădirii, în special prin:
 - Izolarea termică și renovarea a pereților exteriori și a pereților în contact cu spații neîncălzite sau cu solul;
 - Înlocuirea ferestrelor și ușilor neeficiente energetic cu unele performante;
 - Izolarea termică a podelelor în contact cu solul, cu mediul ambiant sau cu spațiul neîncălzit în cazul în care este tehnic și economic fezabil, sau izolarea intradosului tavanului subsolului neîncălzit;
 - Renovarea prin izolarea termică și hidroizolarea, dacă este necesar, a acoperișului existent sau schimbarea acestuia cu unul izolat termic și cu protecție contra umidității.
- Reglarea consumului de energie termică:
 - Facturare în baza de consum în clădiri conectate la sistemele de alimentare cu energie termică fără contorizare separată (clădiri de locuit cu mai multe apartamente cu mai mulți proprietari și consumatori): în clădirile vechi aceasta poate fi atinsă prin intermediul repartitoarelor de costuri de căldură instalate pe corpurile de încălzire a consumatorilor finali împreună cu capete termostactice pentru control individual al temperaturii în spațiu. Adicional, modificări minore pot fi aplicate (de exemplu, instalarea țevii by-pass), în dependență de tipul sistemului de încălzire, în cazul distribuției agentului termic prin sistem vertical monotubular;
 - Pentru clădirile cu unic proprietar (clădiri unifamiliale, clădirile ocupate de un singur proprietar), instalarea capetelor termostactice va permite reglarea agentului termic în fiecare corp de încălzire în fiecare spațiu. În unele cazuri poate fi necesară modificarea sistemului de distribuție cum este menționat mai sus;
 - În toate tipurile de sisteme de încălzire poate fi instalat controlul automat de temperatură.
- Instalarea recuperatoarelor de căldură unde este posibil.
- Înlocuirea sistemului de iluminat interior (și exterior) pe unul cu corpuri de tip LED.
- Înlocuirea surselor de generare a energiei termice, unde este cazul, prin:
 - Instalarea punctelor termice individuale (PTI) cu contur închis prin intermediul schimbătoarelor de căldură de tip placă și cu control automat de temperatură;
 - Instalarea cazanelor pe biomasă cu randament sporit;
 - Instalarea cazanelor pe gaz natural în condensatie cu randament sporit.
- Înlocuirea surselor de generare a agentului frigorific pe surse cu Coeficient de Performanță Sezonier Sporit (SCOP), cu instalarea elementelor de umbrire la elemente vitrate.

- Instalarea colectoarelor solare și/sau a panourilor fotovoltaice unde este tehnic și economic fezabil.
- Instalarea pompelor de căldură geotermale unde este tehnic și economic fezabil.
- Instalarea sistemelor de cogenerare și tri-generare (în locul instalației separate de încălzire și răcire), unde este cazul și dacă este tehnic și economic fezabil.
- Alte măsuri fezabile din punct de vedere tehnic și economic.

Promovarea măsurilor enumerate mai sus urmează a fi aplicată în baza raportului de audit energetic detaliat sau a studiului de fezabilitate și, proiectul tehnic detaliat în cazurile prevăzute de legislație, pentru fiecare proiect separat.

Unde este cazul, măsurile enumerate mai sus pot fi combinate cu măsuri necesare pentru renovarea clădirilor, cum de exemplu - eliminarea defectelor în construcția pereților (soclului) și repararea zonei oarbe din jurul clădiri; repararea scărilor și adaptarea acestora la nevoile persoanelor cu handicap; renovarea altor (decât cele de alimentare cu energie termică și electrică) rețelele inginerești ale clădirii, dacă este necesar și fezabil.

Cerințele detaliate cu privire la tipul și caracteristicile materialelor și echipamentelor eligibile pentru finanțare în cadrul Programului privind SOEE vor fi incluse în manualul operațional pentru implementarea acestuia.

Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, în fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice

Cheltuielile specifice medii, „ $c_{s,t}^{ktep}$ ” estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie în anul calendaristic „t”, prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie pe durata Programului privind SOEE, sunt determinate în Tabelul 1 mai jos, în baza:

- Datelor privind investițiile estimative totale (mil. Euro) pentru renovarea suprafeței totale a locuințelor unifamiliale și a blocurilor locative multietajate și economiile de energie (termică și electrică) estimate (ktep) de la aplicarea măsurilor pentru renovare medie, prezentate în proiectul Strategiei pe termen lung pentru Mobilizarea Investițiilor în Scopul Renovării Fondului Național de Clădiri pentru perioada 2019-2030 în Republica Moldova, din mai 2020, elaborat de EXERGIA S.A., cu asistența Uniunii Europene în cadrul Inițiativei EU4Energy;
- Cursul de schimb MDL/EUR pentru luna mai 2020;
- Indicele agregat al prețurilor în construcții mediu pentru anii 2020-2022 al Biroului Național de Statistică;
- Indicele prețurilor de consum mediu anual prognozat pentru anii 2023-2026, conform datelor din „Prognoza preliminară a principalilor indicatori macroeconomici pentru anii 2023-2026”, din 29.03.2023¹ a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

Tabelul 1. Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie

Indicator	Unitate de măsură	Anul		
		2024	2025	2026
Cheltuielile specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie (termică și electrică) de la aplicarea măsurilor pentru renovare medie				
Case de locuit unifamiliale	lei/ktep	414,734,972	435,471,721	457,245,307
Clădiri de locuit cu mai multe apartamente	lei/ktep	225,377,116	236,645,972	248,478,271

¹ https://me.gov.md/sites/default/files/document/attachments/principalele_aspecte_privind_prognoza_preliminara_a_principalilor_indicatori_macroeconomici_pentru_anii_2023-2026_final.pdf

Contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică

Valorile estimative ale contribuțiilor totale anuale echivalente cu totalul cheltuielilor necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică sunt determinate în Tabelul 1 de mai jos, în conformitate cu pct. 6 al Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, ținând cont de obiectivul stabilit la pct. 19 alin. 3) și alin. 4), ținând cont de următoarele ipoteze:

- Prioritizarea investițiilor în clădirile de locuit cu mai multe apartamente prin asigurarea unei ponderi de cel puțin 75% a resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice a fi alocate pentru acoperirea cheltuielilor pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul acestui tip de clădiri;
- Asigurarea unei ponderi de 70% a componentei cheltuielilor nerambursabile stabilită în condițiile de finanțare ale proiectelor;
- Cofinanțarea sub formă de granturi și donații din partea partenerilor de dezvoltare și/sau organizațiilor internaționale a totalului cheltuielilor necesare pe durata Programului privind SOEE în proporție de 50%.

Tabelul 1. Contribuțiile totale anuale ale părților obligate pe durata Programului privind SOEE

Indicator	Anul		
	2024	2025	2026
Valorile estimative ale contribuțiilor totale anuale ale părților obligate, echivalente cu cheltuielile necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, lei	229 081 927	240 536 024	252 562 825

**Mărimea contribuțiilor, prin stabilirea unei plăți fixe,
pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat**

Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată este determinată în conformitate cu Secțiunea 5 din Metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat, aplicabilă pentru fiecare an calendaristic pe durata implementării schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Tablelul 1. Mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat

Indicator	Unitate de măsură	Anul		
		2024	2025	2026
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/kWh de energie electrică distribuită de operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice	lei/kWh	0.010	0.011	0.011
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/m ³ de gaze naturale distribuite de operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale	lei/m ³	0.087	0.091	0.096
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/litru de produse petroliere comercializate de importatorii de produse petroliere, stabilită diferențiat pentru:				
benzină	lei/litru	0.10	0.10	0.10
motorină	lei/litru	0.11	0.11	0.12
gaz lichefiat	lei/litru	0.07	0.07	0.08
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/Gcal de energie termică furnizată de furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire	lei/Gcal	15.62	16.40	17.22